

Статистика на финансиските сметки – квартални состојби, неконсолидирани податоци

Дирекција за статистика
Отсек за статистика на финансиските сметки
јануари 2025 година

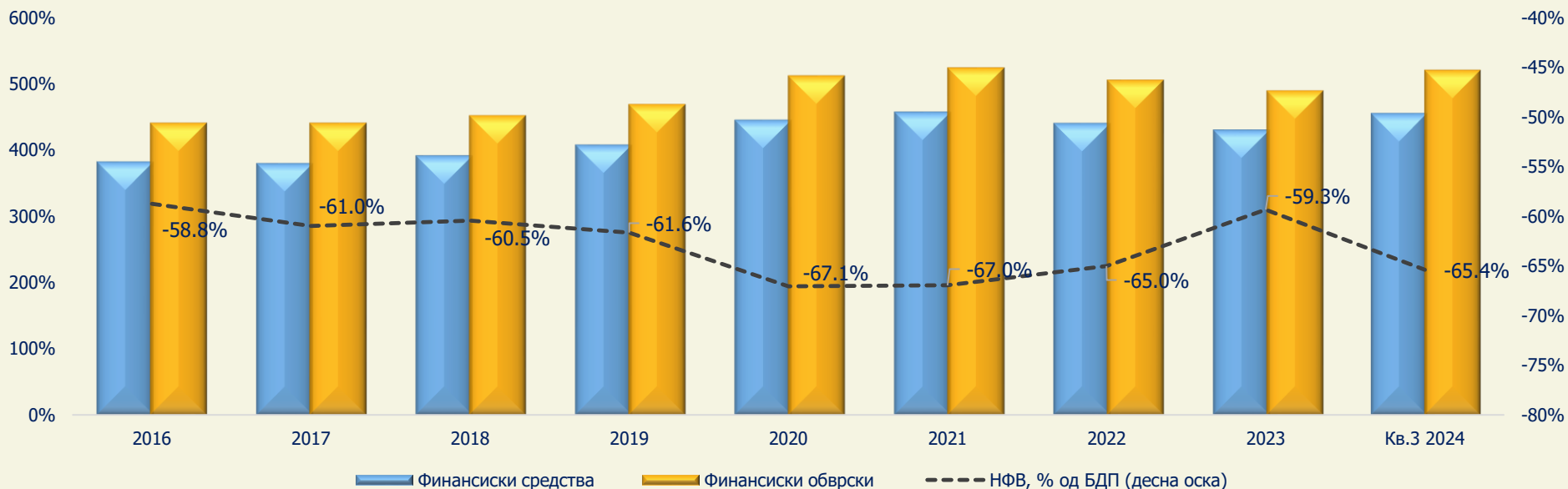

Анализа на финансиските сметки – состојби на крајот на третиот квартал од 2024 година, по сектори и инструменти

Финансиски средства и обврски на националната економија

- **Негативната нето финансиска позиција** на домашната економија **на крајот од третиот квартал од 2024 година изнесува 582,7 милијарди денари**, што претставува продлабочување за 8 милијарди денари во однос на претходниот квартал. Во однос на крајот на 2023 година НФВ е продлабочена за 50 милијарди денари.
- Во однос на релативните показатели, **негативната нето-позиција во третиот квартал изнесува 65,4% од БДП***, што претставува влошување за 0,9 п.п. во однос на претходниот квартал.

Вкупни финансиски средства, обврски и нето финансиска вредност - национална економија (% од БДП)

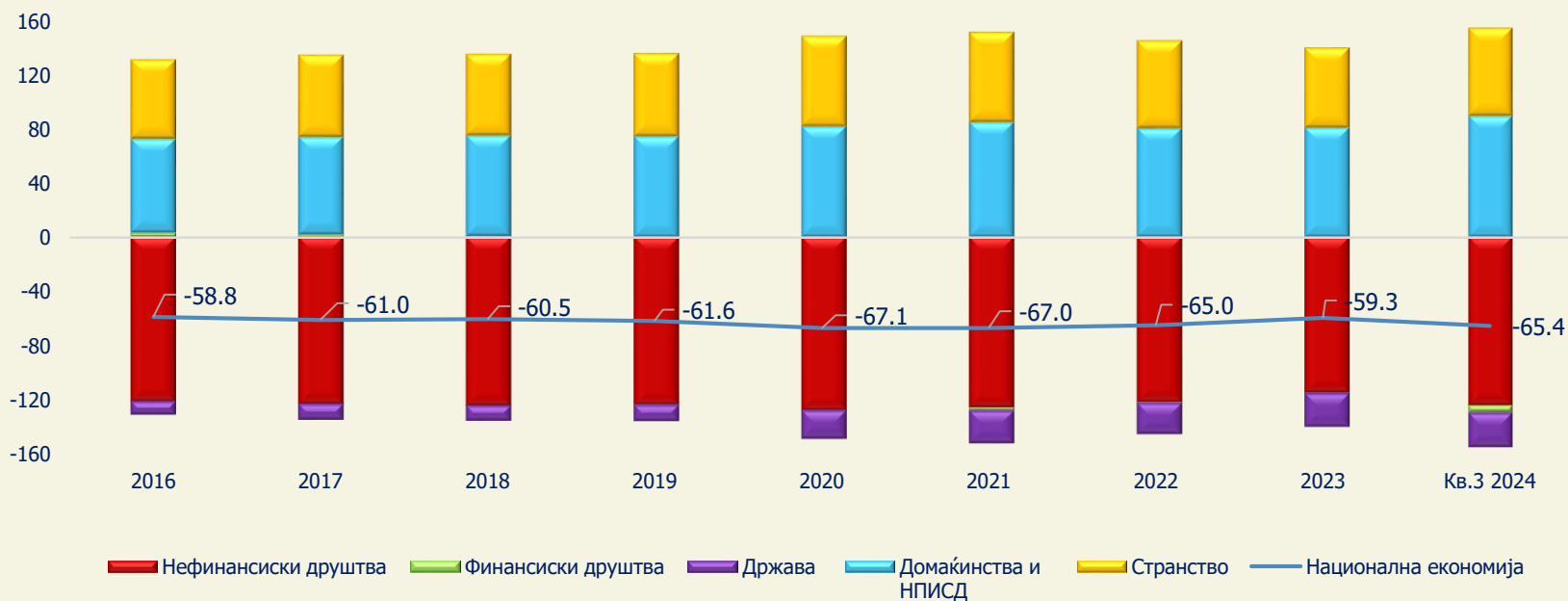
* Податокот за БДП е годишен, извор: Државниот завод за статистика, освен податокот за БДП за 2024 година којшто е проекција на НБРСМ.

** Податоците за финансиските сметки содржат ревизии на податоците како резултат на ревизијата на БДП за 2023 и 2024 година, како и ревизиите во примарните статистики за првите два квартала од 2024 година.

Финансиски средства и обврски на националната економија

- Анализирano од аспект на секторите, домаќинствата и секторот „странство“ се нето-кредитори и ги финансираат останатите сектори во националната економија (НФД и државата), коишто се нето-должници. Финансискиот сектор и натаму има речиси избалансирана нето финансиска позиција.
- Динамички гледано, на квартална основа, продлабочувањето на негативната НФВ како % од БДП, произлегува од влошената позиција на нефинансиските друштва и финансиските друштва, во услови на подобрена нето-позиција на домаќинствата.

Нето финансиска вредност, по сектори
(% од БДП)

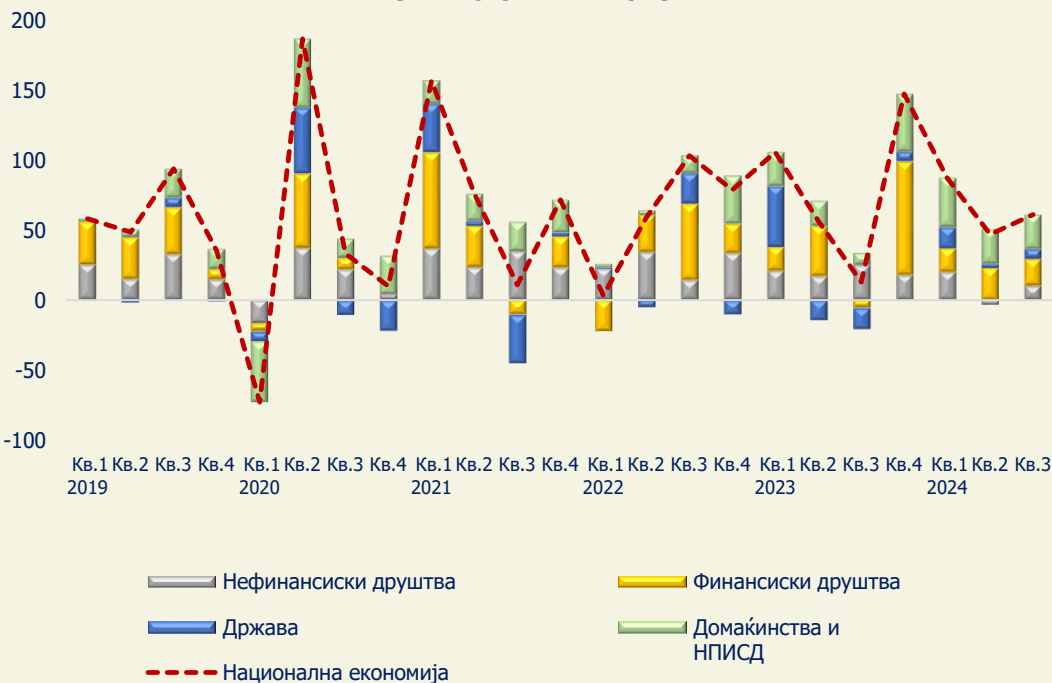

Финансиски средства и обврски на националната економија, по сектори

- На крајот на третиот квартал од 2024 година, **вкупните средства на националната економија** изнесуваат 4.052 милијарди денари и остварија квартален раст од 61 милијарда денари, или 1,5%, како резултат на порастот на вкупните финансиски средства кај сите сектори.
- Во однос на последниот квартал од 2023 година, вкупните средства на националната економија бележат пораст од 195,1 милијарда денари, или 5,1%. Нагорната промена е резултат на зголемените средства кај сите сектори, во најголем дел кај домаќинствата и финансиските друштва.

Квартална промена на вкупните средства, по сектори
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по сектори
(милијарди денари)

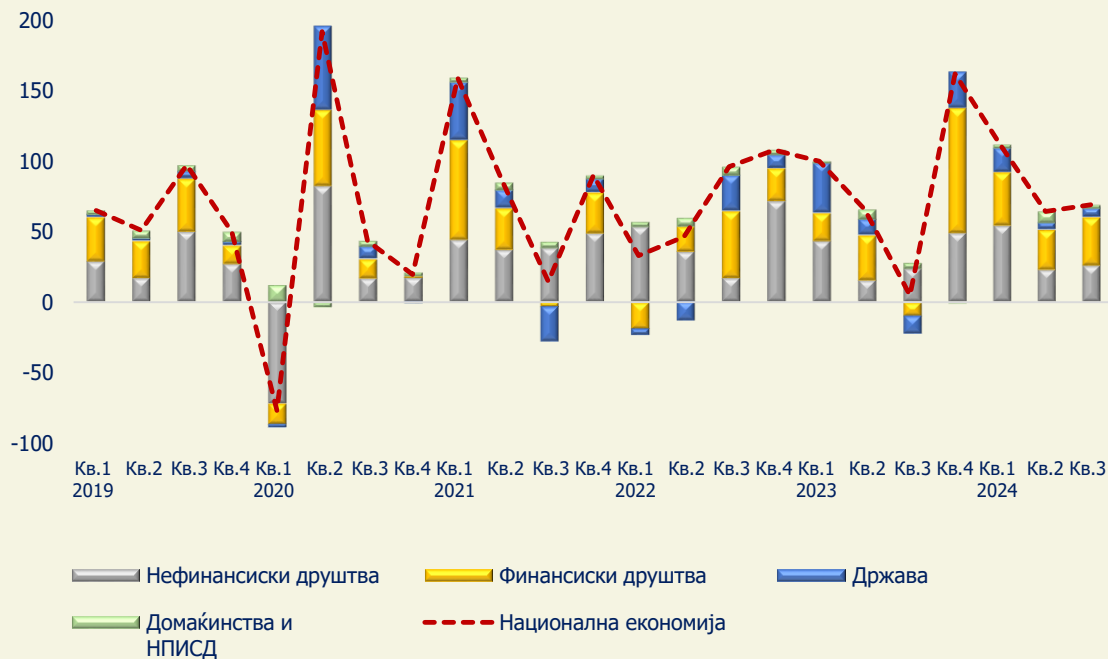

Финансиски средства и обврски на националната економија, по сектори

- На крајот на третиот квартал од 2024 година, **вкупните обврски** изнесуваат 4.635 милијарди денари и остварија квартален раст од 69 милијарди денари, или 1,5%, како резултат на порастот на обврските на сите сектори, а во најголем дел на финансиските и нефинансиските друштва.
- Во споредба со последниот квартал од претходната година, вкупните обврски бележат пораст од 245,1 милијарда денари, или 5,6%. Раст на вкупните обврски е забележан кај сите сектори, при што најголем придонес имаат нефинансиските и финансиските друштва.

Квартална промена на вкупните обврски, по сектори
(милијарди денари)

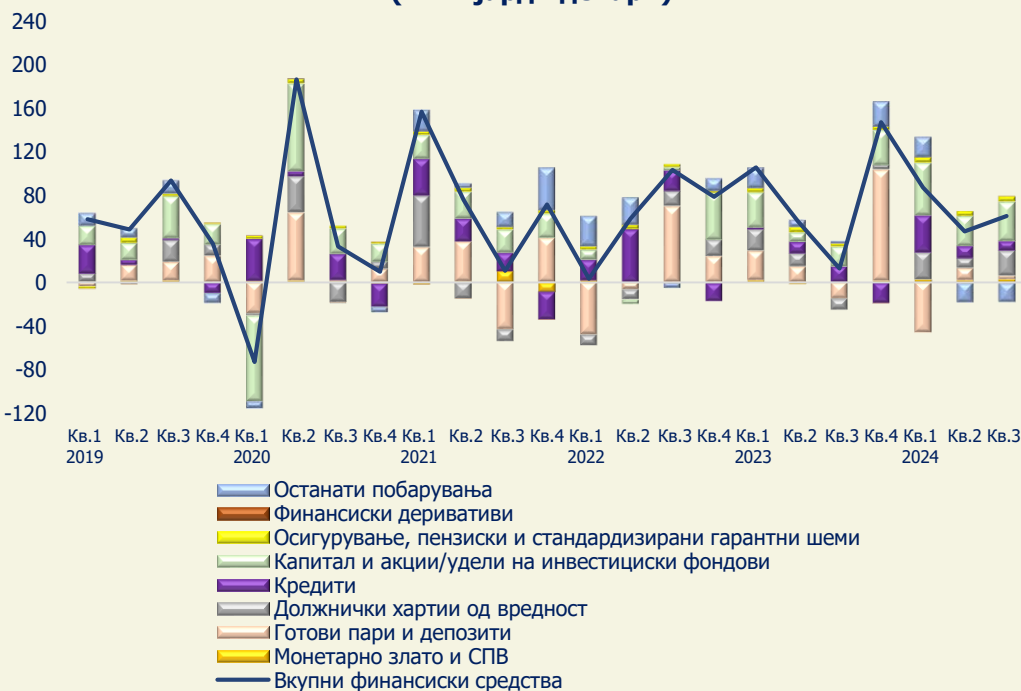
Годишна промена на вкупните обврски, по сектори
(милијарди денари)

Финансиски средства и обврски на националната економија, по инструменти

- Анализирano по инструменти, **на страната на средствата** најголем квартален раст е забележан кај капиталот (36,1 милијарда денари), должничките ХВ (23,3 милијарди денари), кредитите (8,8 милијарди денари) и побарувањата врз основа на побарувањата од пензиските шеми и осигурувањето (4,9 милијарди денари). Намалување има единствено кај останатите побарувања (17,9 милијарди денари).
- Во споредба со крајот на 2023 година, најголем раст е забележан кај побарувањата врз основа на капитал (111,2 милијарди), по што следуваат должничките ХВ (57,2 милијарди денари) и кредитите (54,5 милијарди денари). На годишно ниво, намалување има кај готовите пари и депозитите (32 милијарди денари) и кај останатите побарувања (17,2 милијарди денари).

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

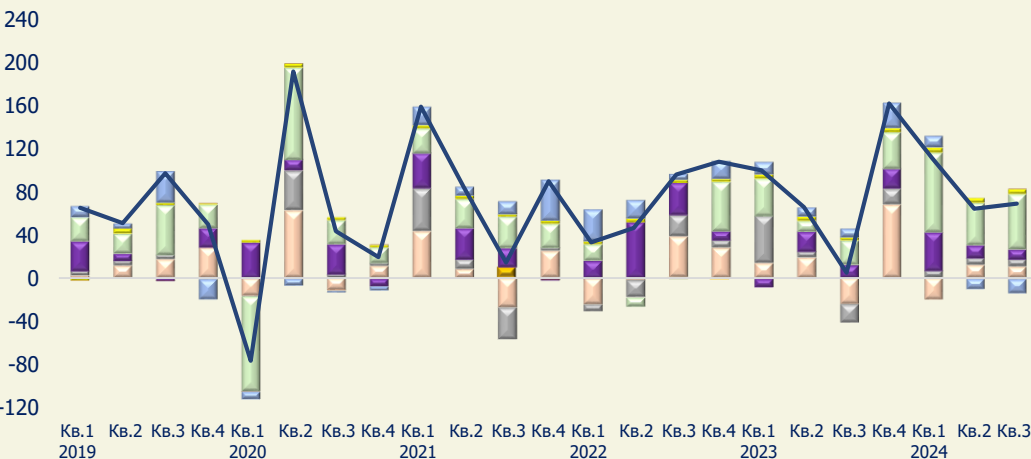

Финансиски средства и обврски на националната економија, по инструменти

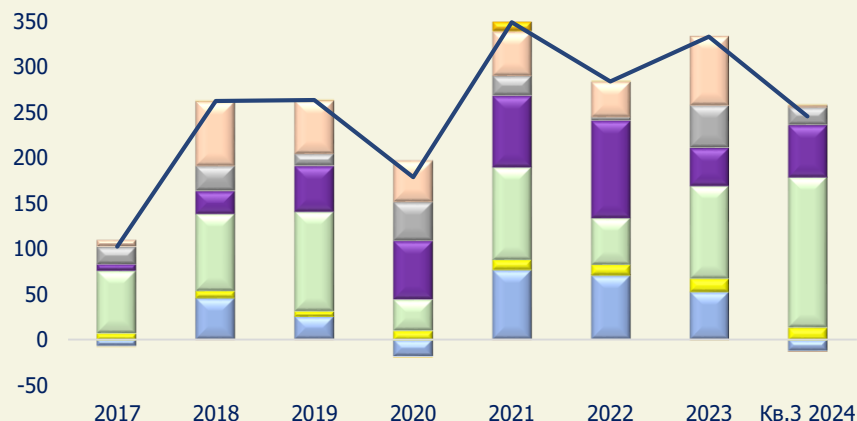
- **На страната на обврските**, најголем квартален раст е забележан кај капиталот (51,3 милијарди денари), готовите пари и депозитите (10,5 милијарди денари) и кредитите (9,4 милијарди денари), додека намалување е забележано кај останатите обврски (13,4 милијарди денари).
- Во споредба со крајот на 2023 година, најголем раст е забележан кај обврските врз основа на капитал (164,4 милијарди денари), кредитите (57,2 милијарди денари), должничките ХВ (19,8 милијарди денари) и обврските врз основа на пензиските шеми и осигурувањето (13,8 милијарди денари). Намалување е забележано кај останатите обврски (12,5 милијарди денари).

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Останати обврски
Финансиски деривативи
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Кредити
Должнички хартии од вредност
Готови пари и депозити
Монетарно злато и СПВ
Вкупни финансиски обврски

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Монетарно злато и СПВ
Готови пари и депозити
Должнички хартии од вредност
Кредити
Капитал и акции/удели на инвестициски фондови
Осигурување, пензиски и стандардизирани гарантни шеми
Финансиски деривативи
Останати обврски
Вкупни финансиски обврски

АНАЛИЗА НА ПОДАТОЦИТЕ ЗА ФИНАНСИСКАТА СМЕТКА ПО СЕКТОРИ

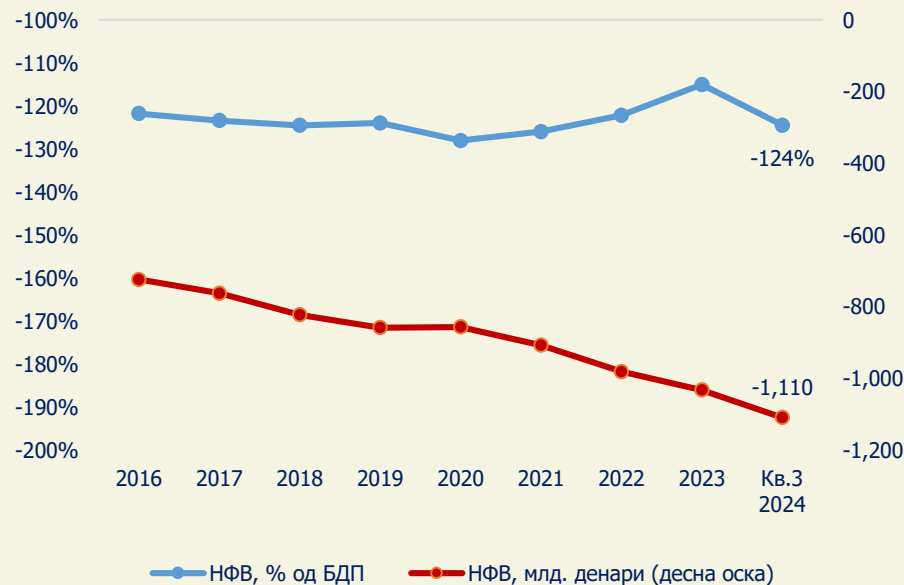
Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

- **Нето финансиската вредност** на секторот НФД во третиот квартал од 2024 година е негативна и изнесува 1.110 милијарди денари, што претставува квартално продлабочување од 15,9 милијарди денари, или 1,5%. Во однос на крајот од 2023 година, нето финансиската позиција е влошена за 7,4%.
- Анализирано низ релативните показатели, негативната нето финансиска вредност изнесува 124% од БДП, што претставува влошување од 1 п.п. во однос на претходниот квартал.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

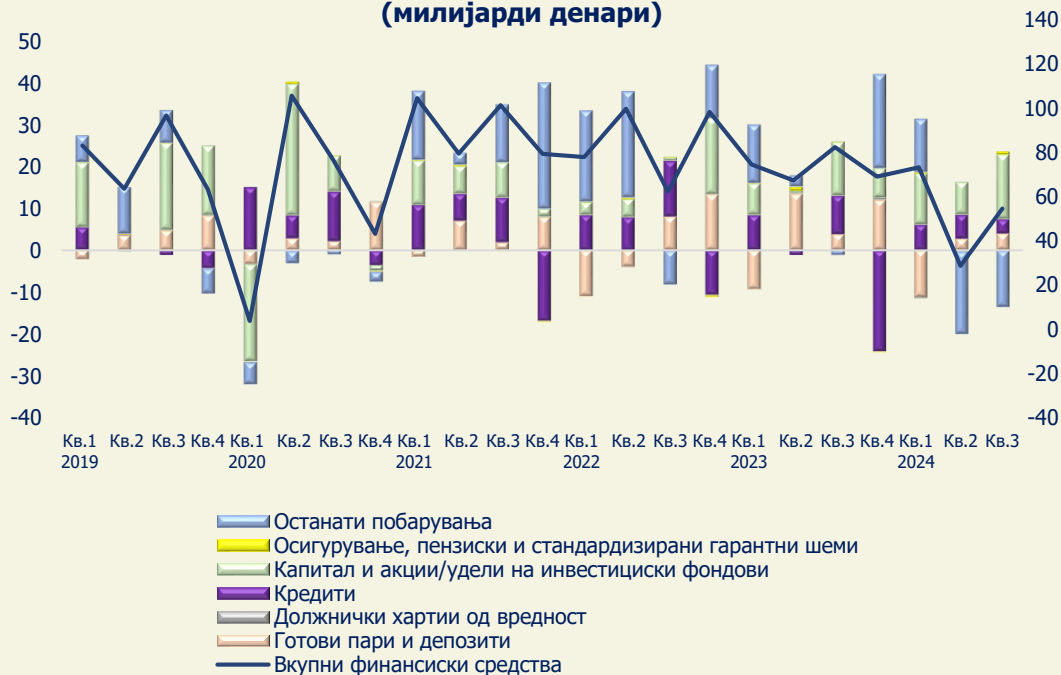
Нето финансиска вредност на НФД

Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- **Кварталната промена** на вкупните средства е позитивна и изнесува 10 милијарди денари, при што најголем раст е забележан кај капиталот (15,4 милијарди денари), по што следат готовите пари и депозитите (4 милијарди денари) и кредитите (3,4 милијарди денари), при пад на останатите побарувања (13,5 милијарди денари).
- **Во однос на крајот од 2023 година**, вкупните средства на НФД се повисоки за 26,2 милијарди денари, при што позабележителен раст е остварен кај капиталот (35,4 милијарди денари) и кредитите (15,2 милијарди денари), додека намалување има кај останатите побарувања (20,7 милијарди денари) и готовите пари и депозитите (4,4 милијарди денари).

Сектор на нефинансиските друштва (НФД)

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

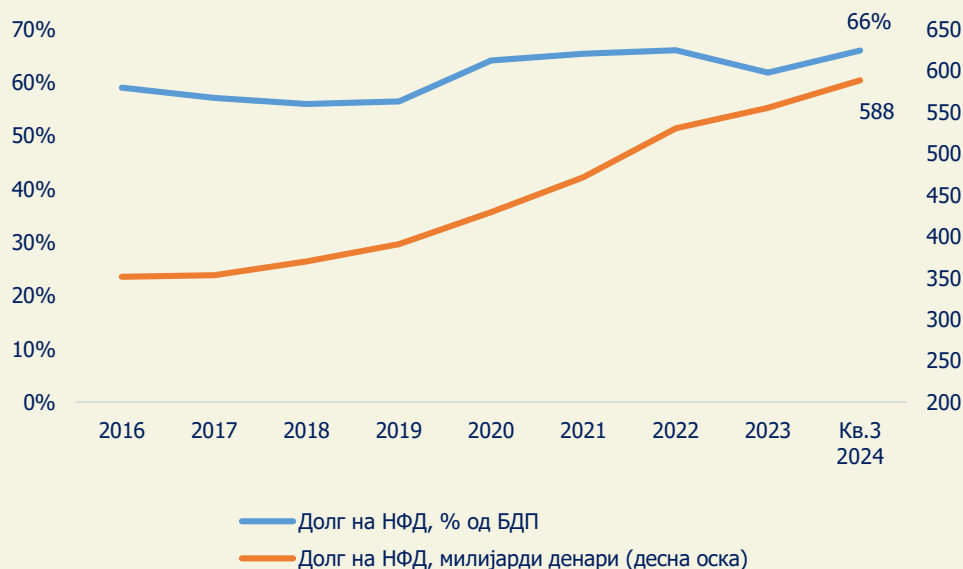
- **На квартално ниво,** вкупните обврски се зголемени за 26 милијарди денари, како резултат на растот на капиталот (24,8 милијарди денари) и кредитите (10,6 милијарди денари). Намалување е забележано кај останатите обврски (9,4 милијарди денари).
- **Во однос на крајот од 2023 година,** вкупните обврски се повисоки за 102,9 милијарди денари, главно како резултат на порастот на капиталот (85,2 милијарди денари) и кредитите (33 милијарди денари), при намалување кај останатите обврски (15,4 милијарди денари).

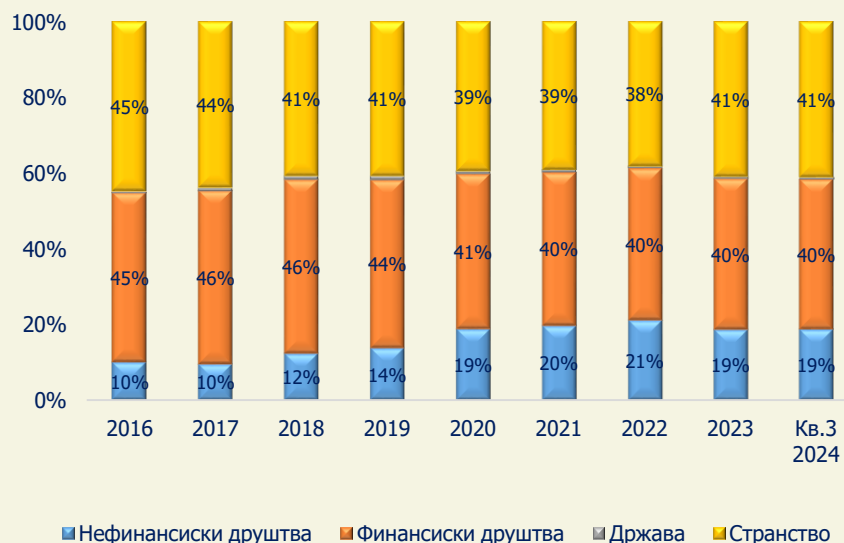
Долг на секторот на НФД

- Долгот* на НФД во третиот квартал од 2024 година изнесува 588,2 милијарди денари, што претставува зголемување во однос на претходниот квартал од 10,6 милијарди денари, главно поради растот на кредитирањето на претпријатијата од секторот странство и од финансиските друштва, а потоа и од нефинансиските друштва.
- Од секторски аспект, НФД речиси подеднакво се задолжуваат од финансискиот сектор (банките) и од странство, додека помал дел отпаѓа на меѓукомпаниското задолжување.

Долг на нефинансиските друштва

Структура на долгот на нефинансиските друштва, по сектори

* Во долгот на НФД и останатите сектори во анализата, влегуваат финансиските инструменти: кредити и должнички хартии од вредност

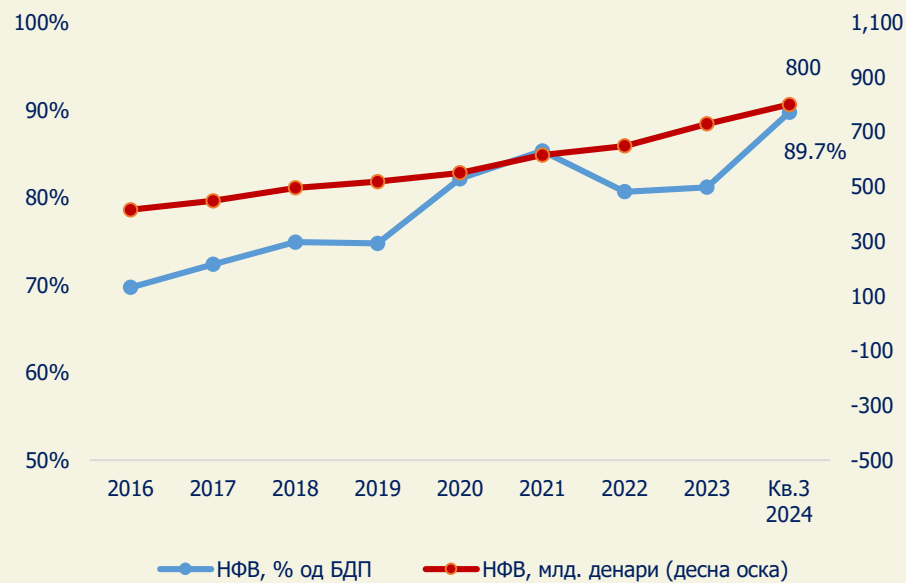
Сектор на домаќинствата

- **Позитивната нето-позиција на домаќинствата** на крајот на третиот квартал од 2024 година изнесува 799,5 милијарди денари. На квартална основа е остварен раст од 21,8 милијарди денари, или 2,8%, поради поголемиот раст на финансиските средства за 24,7 милијарди денари, во споредба со растот на обврските за 2,8 милијарди денари. Во однос на крајот од 2023 година, нето финансиската вредност на домаќинствата бележи раст од 9,7%, или 71 милијарда денари.
- Во однос на релативните показатели, нето финансиската вредност изнесува 89,7% од БДП, што претставува квартално подобрување за 2,4 п.п.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

Нето финансиска вредност на домаќинствата

Сектор на домаќинствата

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

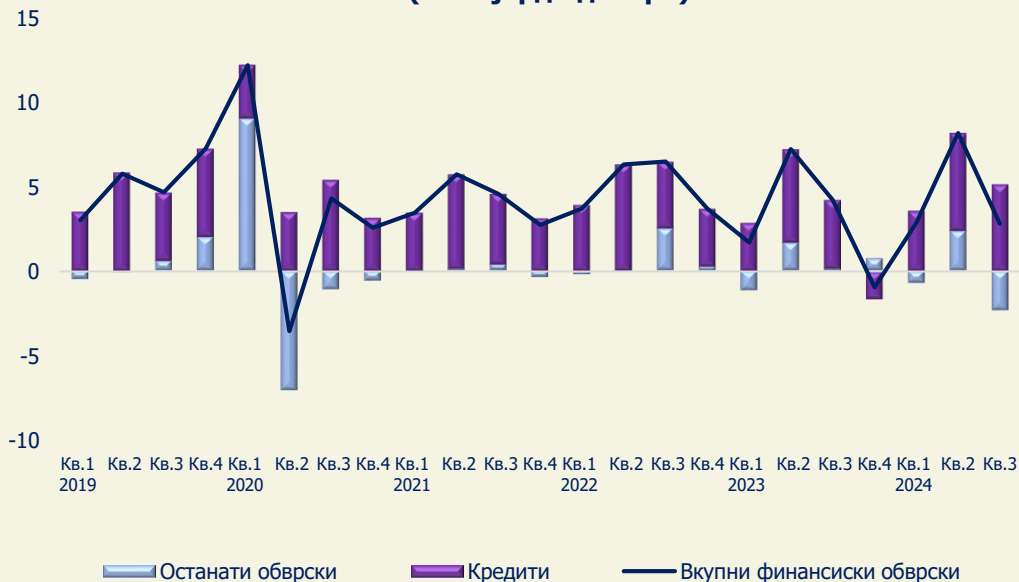

- Вкупните средства на домаќинствата во третиот квартал се зголемени за 24,7 милијарди денари или 2,3%, **на квартална основа**. Гледано по инструменти, растот се должи на зголемувањето кај капиталот (12,8 милијарди денари), по што следуваат готовите пари и депозитите (8,2 милијарди денари) и побарувањата врз основа на побарувањата од пензиските шеми и осигурувањето (3,9 милијарди денари).
- Во споредба со **крајот од 2023 година**, средствата на домаќинствата се повисоки за 84,9 милијарди денари, со најголем придонес на капиталот (46,9 милијарди денари), по кој следуваат готовите пари и депозитите (24,7 милијарди денари) и побарувањата од пензиските шеми и осигурувањето (12,6 милијарди денари).

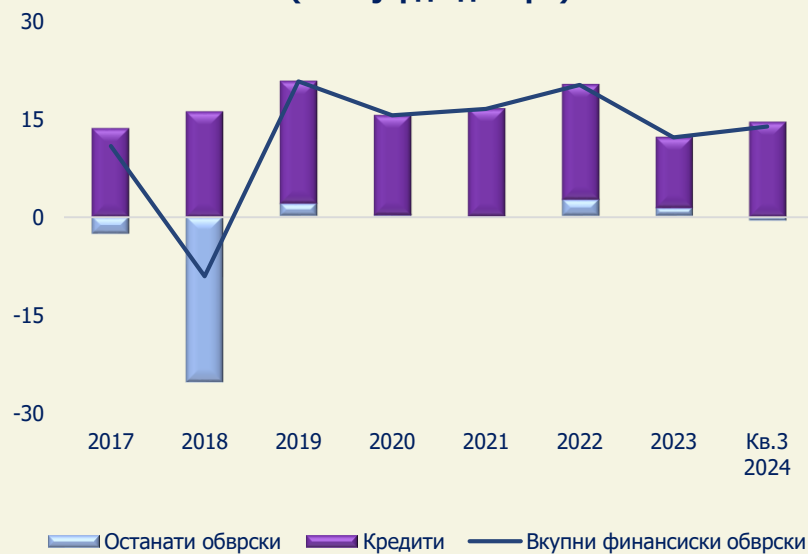

Сектор на домаќинствата

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

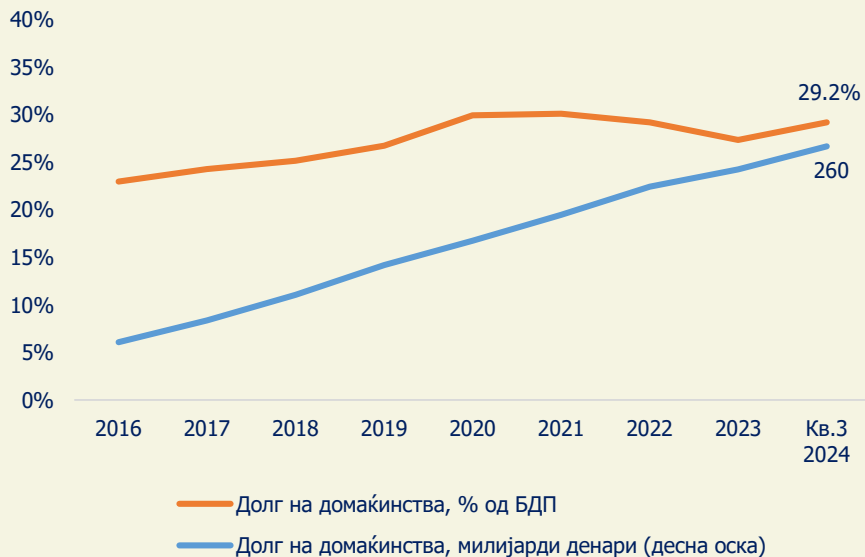
- На страната на обврските, **во третиот квартал од 2024** година е остварено квартално зголемување од 2,8 милијарди денари, или 1%. Ова е резултат на зголемените кредити (5,1 милијарда денари), при пад на останатите обврски (2,3 милијарди денари).
- Во споредба **со крајот на 2023 година**, вкупните обврски пораснаа за 13,9 милијарди денари или 5,3%. Растот произлегува од зголемените кредити за 14,6 милијарди денари, при пад на останатите обврски за 0,7 милијарди денари.

Долг на секторот „домаќинства“

- **Долгот на домаќинствата**, на крајот од третиот квартал 2024 година изнесува 260 милијарди денари, или 29,2% од БДП, што претставува зголемување во однос на претходниот квартал за 5,2 милијарди денари.
- Од секторски аспект, задолжувањето на домаќинствата во најголем дел е врз основа на кредитите од банките коишто во структурата на долгот учествуваат со 94%, а помал дел отпаѓаат на задолжувањето од странство и од секторот ОФИ.

Долг на домаќинствата

Структура на долгот на домаќинствата, по сектори

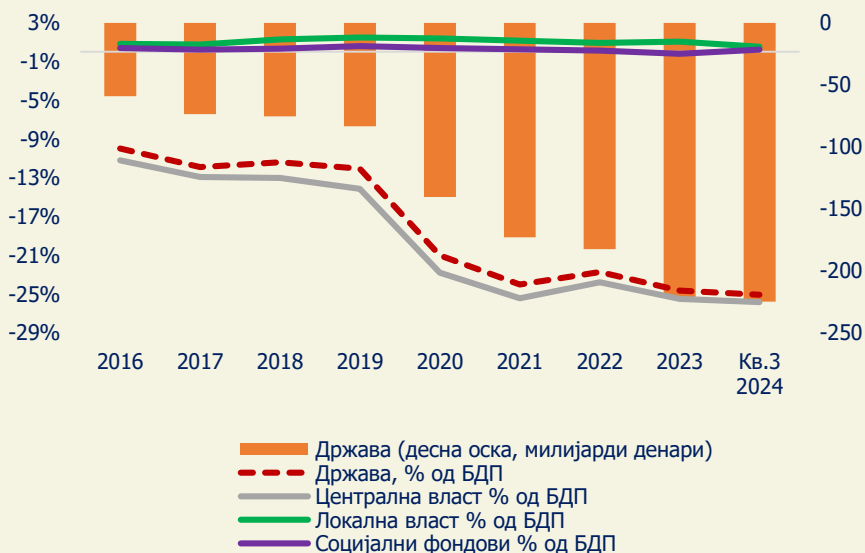
Сектор „држава“

- **Негативната нето финансиска вредност на државата** во третиот квартал од 2024 година изнесува 224,9 милијарди денари и забележа квартално подобрување од 748 милиони денари (0,3%). Во однос на крајот на 2023 година, негативната нето финансиска вредност е продлабочена за 3,4 милијарди денари (1,5%).
- Анализирано по потсектори, негативната позиција во најголем дел е резултат на потсекторот „централна власт“, којшто има негативна НФВ од 25,8% од БДП. Локалната самоуправа и социјалните фондови имаат позитивна нето финансиска позиција од 0,5% и 0,2% од БДП, соодветно.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

Нето финансиска вредност

Сектор „држава“

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти (милијарди денари)

- Во третиот квартал од 2024 година, вкупните средства на државата забележаа **квартално** зголемување од 7,1 милијарда денари, или 2%. Ова во најголем дел е резултат на растот на капиталот за 6,6 милијарди денари, додека останатите побарувања бележат намалување од 2 милијарди денари.
- Во однос на крајот на 2023 година, вкупните средства забележаа раст од 25,3 милијарди денари, или 7,4%. Зголемување има кај сите инструменти, во најголем дел кај побарувањата врз основа на капиталот од 17,7 милијарди денари, по што следат готовите пари и депозитите кои се зголемени за 3,8 милијарди денари.

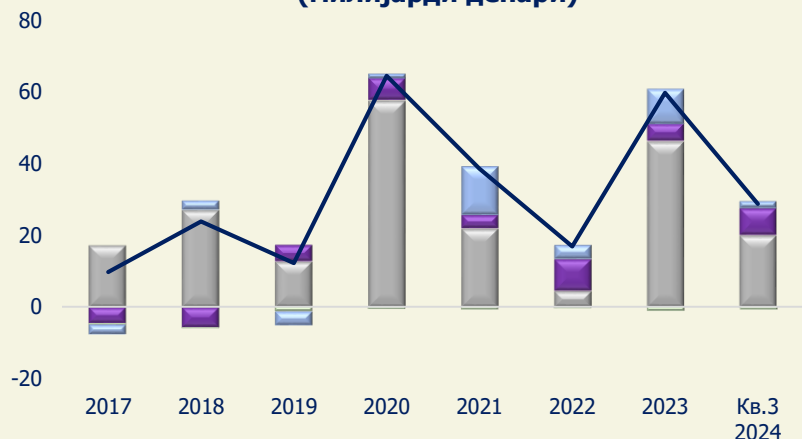

Сектор „држава“

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти (милијарди денари)

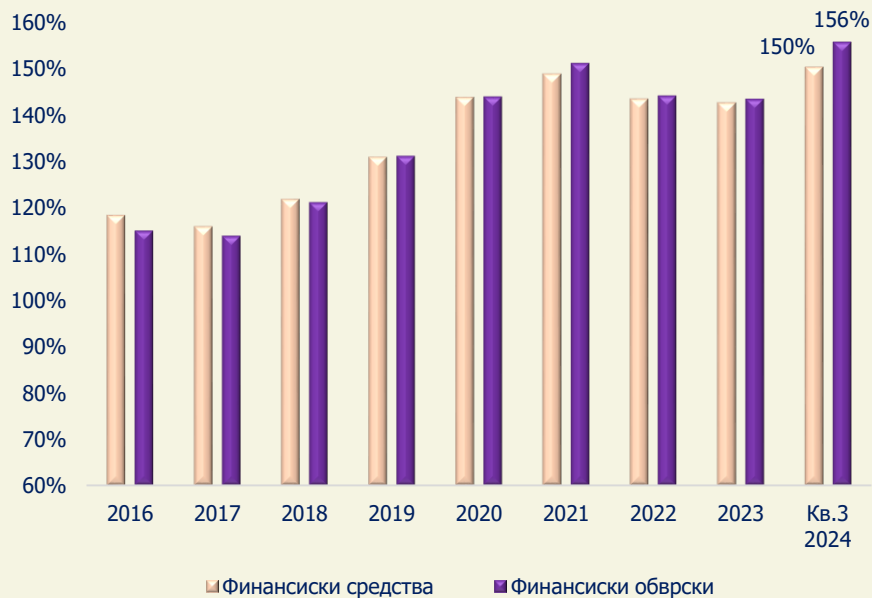
- На страната на обврските е забележано **квартално** зголемување од 6,4 милијарди денари, или 1,1%. Зголемувањето се должи пред сè на порастот на обврските врз основа на должничките хартии од вредност за 6,8 милијарди денари и останатите обврски за 1,2 милијарди денари, при пад на побарувањата врз основа на кредити за 1,4 милијарди денари.
- **Во однос на крајот од 2023 година**, вкупните обврски се зголемени за 28,7 милијарди денари, или 5,1%. Ова во најголем дел е резултат на растот кај должничките хартии од вредност за 20,1 милијарда денари и кредитите за 7,5 милијарди денари.

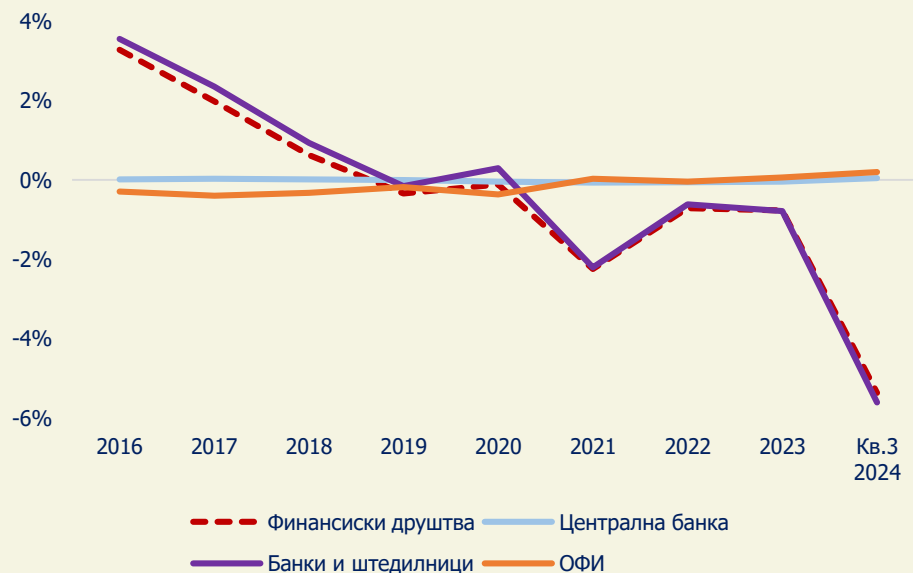
Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

- **Нето финансиската вредност** на финансиските друштва во третиот квартал од 2024 година е негативна и изнесува 47,8 милијарди денари, што претставува влошување за 14,7 милијарди денари во однос на претходниот квартал. Нето финансиската вредност е 5,4% од БДП, што е квартално влошување за 1,6 п.п.
- Анализирано по потсектори, влошената нето финансиска позиција на финансиските друштва е резултат на зголемувањето на негативната нето финансиската позиција на банките, во услови на мало подобрување на НФВ на секторот ОФИ и на централната банка.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

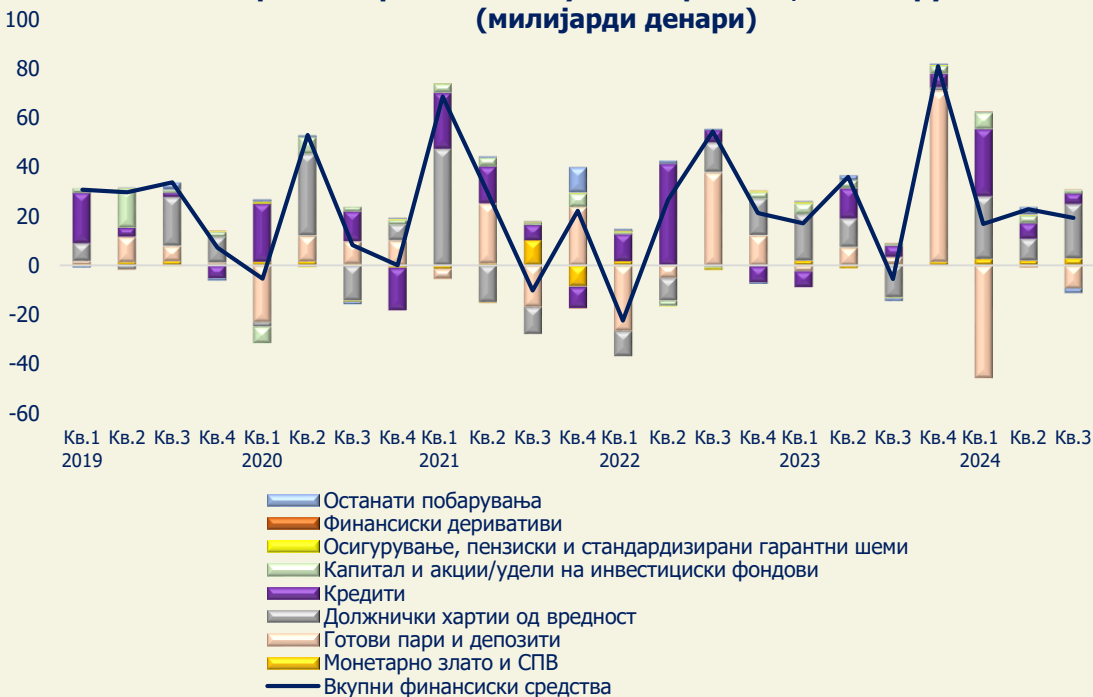
Нето финансиска вредност (% од БДП)

Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

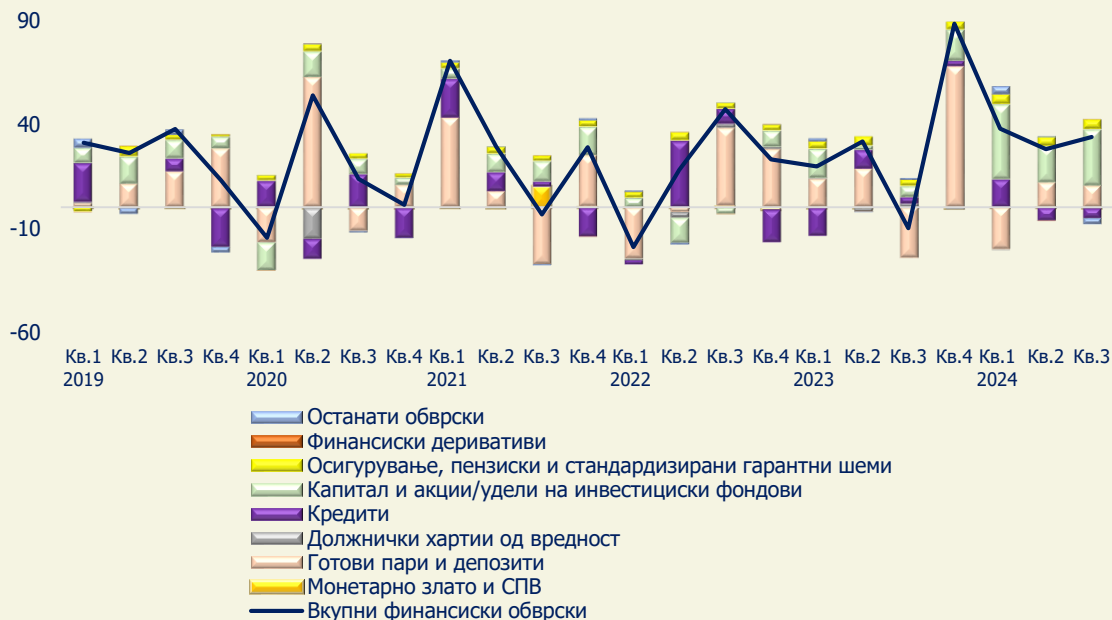

- **На квартално ниво**, вкупните средства на финансиските друштва бележат раст од 19,2 милијарди денари, со најголем придонес на должничките хартии од вредност (22,1 милијарда денари), по кои следат кредитите (4,4 милијарди денари), монетарно злато и СПВ (2,7 милијарди денари) и капиталот (1,3 милијарди денари), при пад на готовите пари и депозитите (9,5 милијарди денари) и останатите побарувања (2 милијарди денари).
- **Во однос на крајот од 2023 година**, вкупните средства се повисоки за 58,7 милијарди денари, со најголем придонес на должничките хартии од вредност (56,6 милијарди денари), кредитите (37,9 милијарди денари) и капиталот (11,2 милијарди денари), при пад на готовите пари и депозитите (56 милијарди денари).

Сектор „финансиски друштва“ (ФД)

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

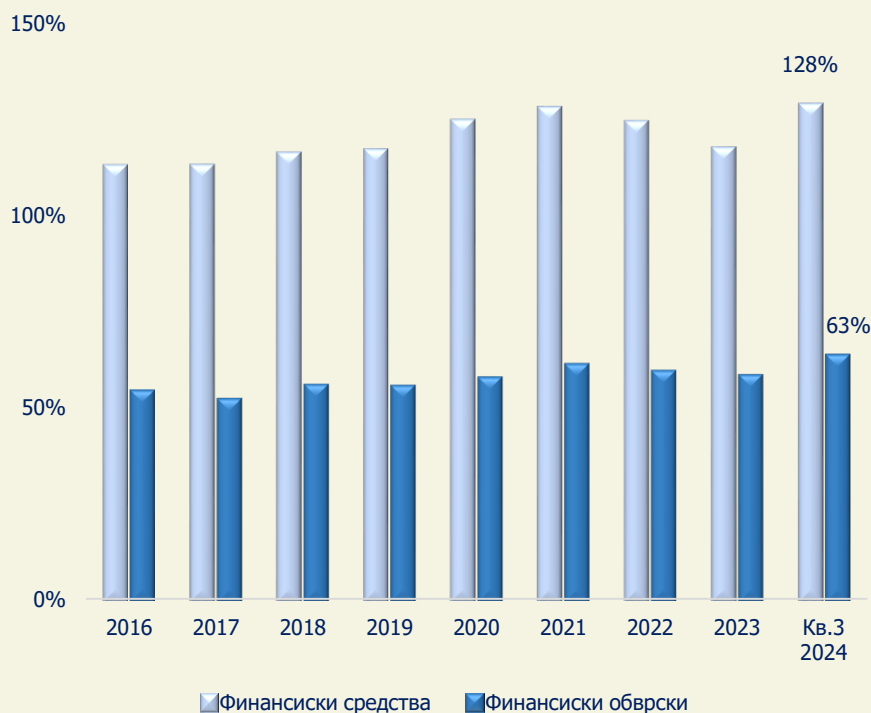
- Вкупните обврски на финансиските друштва бележат **квартален раст** од 33,9 милијарди денари, главно како резултат на зголемените обврски врз основа на капиталот (26,8 милијарди денари), готовите пари и депозитите (10,5 милијарди денари) и обврските врз основа на пензиските шеми и осигурувањето (4,6 милијарди денари), при намалени обврски врз основа на кредитите (5 милијарди денари) и останатите обврски (2,9 милијарди денари).
- **На годишна основа** вкупните обврски се повисоки за 99,6 милијарди денари, со најголемо учество на капиталот (80 милијарди денари), по што следат обврските врз основа на пензиските шеми и осигурувањето (13,8 милијарди денари), готовите пари и депозитите (2,4 милијарди денари) и кредитите (2,2 милијарди денари).

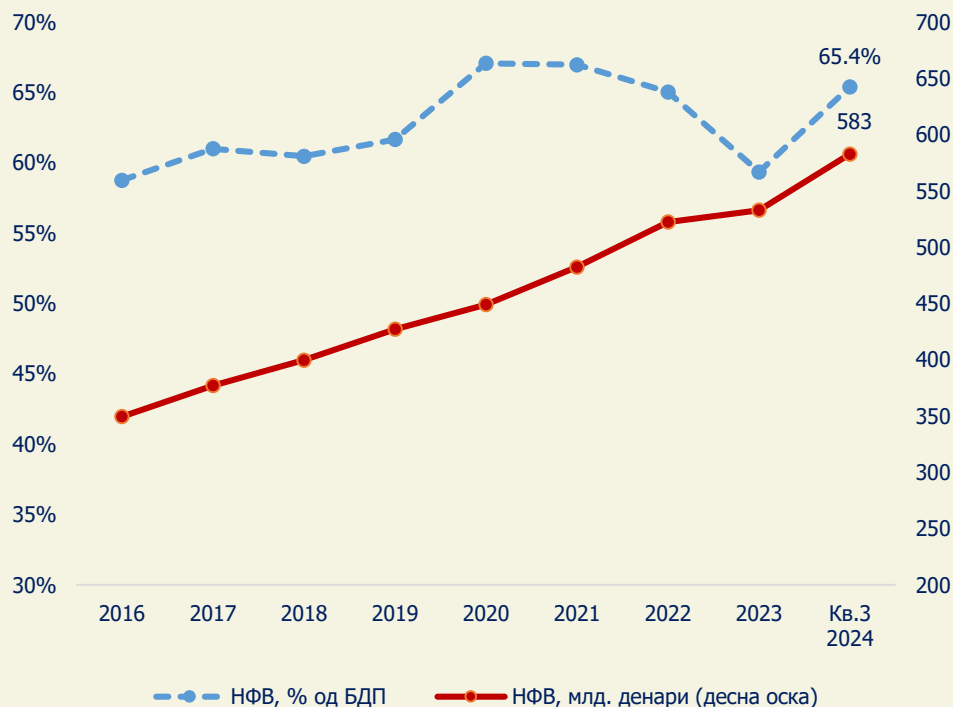
Сектор „странство“

- На крајот на третиот квартал, **нето-позицијата на секторот „странство“** е позитивна и изнесува **582,7 милијарди денари**, што претставува раст од 8 милијарди денари во однос на претходниот квартал, или 1,4%. Промената на позитивната нето-позиција на секторот „странство“ произлегува од поголемиот раст на финансиските средства, во однос на финансиските обврски.
- Во однос на релативните показатели, позитивната нето-позиција изнесува 65,4% од БДП, што претставува подобрување за 0,9 п.п. во однос на претходниот квартал.

Финансиски средства и обврски, % од БДП

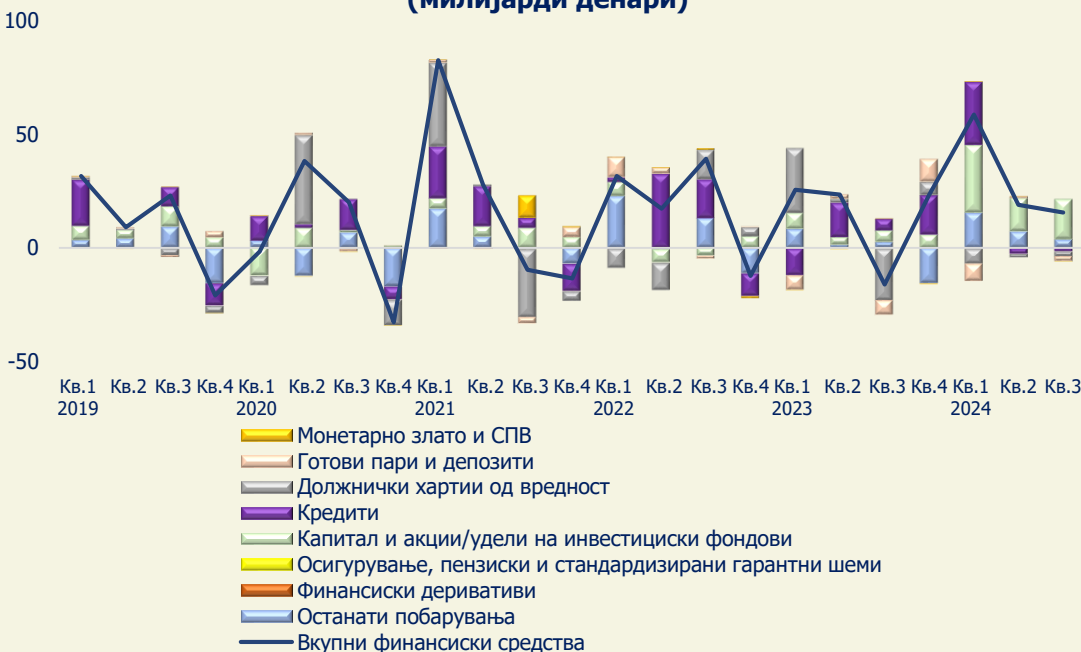
Нето финансиска вредност на секторот странство

Сектор „странство“

Квартална промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните средства, по инструменти
(милијарди денари)

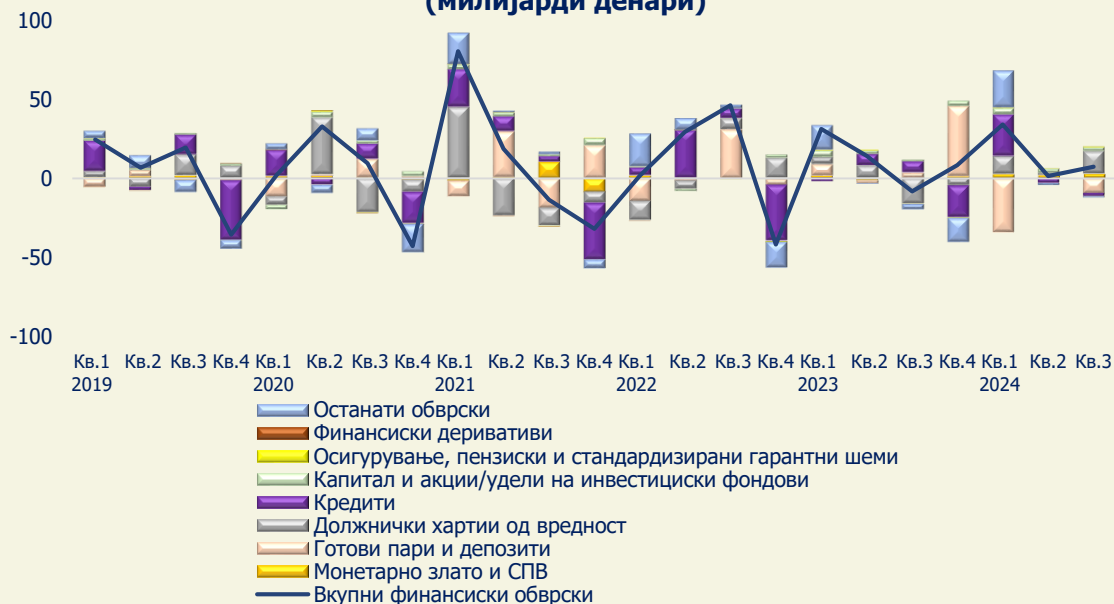
➤ Во третиот квартал од 2024 година е остварен квартален раст на **вкупните финансиски средства на секторот „странство“** од 15,5 милијарди денари, односно 1,4%, главно како резултат на растот на капиталот (17,7 милијарди денари) и на останатите побарувања (3,7 милијарди денари).

➤ **Во однос на крајот на 2023 година** остварен е раст од 93,2 милијарди денари, односно 8,9%, во најголем дел како резултат на порастот на побарувањата врз основа на капиталот (62,5 милијарди денари), останатите побарувања (26,2 милијарди денари) и кредитите (23,7 милијарди денари), во услови на намалени побарувања врз основа на должничките ХВ (10,2 милијарди денари) и врз основа на депозитите (9 милијарди денари).

Сектор „странство“

Квартална промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

Годишна промена на вкупните обврски, по инструменти
(милијарди денари)

➤ На страната на **финансиските обврски** е остварен квартален раст од 7,5 милијарди денари, односно 1,4%, во најголем дел како резултат на зголемувањето на обврските врз основа на должничките ХВ за 14,3 милијарди денари, во услови на намалени обврски врз основа на готовите пари и депозитите за 9,5 милијарди денари.

➤ На годишно ниво, **во однос на крајот на 2023 година**, е остварен раст од 43,2 милијарди денари, или 8,3%. Порастот на вкупните обврски во најголем дел е одраз на зголемените обврски врз основа на должничките ХВ (27,2 милијарди денари), на зголемените останати обврски (21,5 милијарди денари) и обврските врз основа на кредитите (21 милијарда денари). Намалување е забележано единствено кај обврските врз основа на готовите пари и депозитите за 43,3 милијарди денари.